

Тим вони й непереможні!

Те, про що ось тут сьогодні пишемо — виглядає на казку.

А, коли й на справжнє подію — тоді вже не з наших днів. А скоріше з давніх, навіть дуже — дуже давніх літ, з доби або нашого козацтва, або лицарства загалом, коли процвітала не тільки висока шляхетність навіть у боротьбі й безпосередніх, віч на віч змаганнях з ворогом, але коли між лицарями одної й тієї самої сторони було загально прийняте й високо цінилося відоме нам побратимство, що витримувало найгостріші проби саме в моментах найбільшої небезпеки й найбільшої загрози — в обличчі ворога, в боротьбі. Саме тоді, коли як ніде інше не можна застосувати й збагнути правдивої істини: пізнати приятеля в біді!

І може й найдуться такі, що їм важко буде повірити в правдивість того факту, що його оце наводимо, спіраючись на повідомленнях одного з німецьких кореспондентів з театру воєнних дій останніх днів.

Ця подія сталася недавно. Саме під час тієї великої й безприкладної досі матеріальної й моральної підготовки, що її так безпощадно й консеквентно переводить німецьке летунство й виявляє свою абсолютну перевагу над також сильним ворогом. Перевагу в кожному відношенні. В першу чергу — в відношенні відваги й хоробрости. У відношенні духового наставлення.

Читайте й дивуйтеся. Але й подивляйтеся. Те беріть приклад і вчіться. Вчіться цього високого почування й глибокого відчуження національної, кровної спільноти не тільки в добрі й розкошах, — але й у біді й злиднях. В радощах і смутку, в щасті й нещасті, в спокою й жаху. На шляху до заповнення життя — але й перед загрозою неминучої смерті.

А в першу чергу — в боротьбі, в обличчі ворога!

Ось послухайте:
Над англійськими островами й водами довкруги них іде нечужий досі в історії воєн повітряний змаг. Є великі жертви обабіч невидимої фронтальної лінії, що зигзаками вється на всі боки. Падають у провалля й глибині літаки, а з ними й летуни. Таке трапилось оце недавно й з одним боевим літаком одної героїської німецької ескадри над Лондоном.

„Провідник літака вбитий. Один легун ранений, стерно розторожене, правий мотор станув. — Хай живе Німеччина!“
Таку радіограму з літака від поручника Ц. принесли хвили етеру в штаб німецької оперативної бази повітряних збройних сил.

Що ж у цьому моменті діється на літаку з рештою летунів? Та й що врешті сталося з ними?

Єдиний рятунок — вискакувати легкопадами. Але ще пробують якимсь зусиллям втримати рівновагу літака — бодай викиненням усього баласту. Та це не помагає. Остання хвилина рятувати себе. Поручник Ц. протискається в зад літака, щоб звідсіля вискочити останньому, коли вже вискочує усі. Та в цьому моменті з жахом стверджує, що бракує одного легкопада. Що сталося? Викинули його разом із баластом. Кров стигне в жилах. Що діяти?

І те, на що рішилися ці героїські летуни в обличчі смерті — не дасть себе змалювати ніякими словами. Слухайте:

„Щоб четвертий легун, що йому brakло легкопада, не лишився на літаку й не згинув самий — три легуни — друзі викидають і свої легкопади з літака! Разом бажають умерти, як разом жили й разом боролися!

Ось вам невірний пам'ятник безмежної дружби в обличчі смерті!

Востаннє стискають собі руки чотири друзі, востаннє плінуть думками до всіх рідних, коханих. Ще кілька хвилин їхнього життя — а згодом... крає не думати...

Але над цими лицарями сторожило Провидіння. І не кинуло їх. В останній майже хвилині промайнула літаковому механікові думка: чи не злагодити б спадання літака? Може це врятує бодай одного зміж них, щоб переказав своїм про їхні переживання. Це йому вдається. Маневруючи одним мотором, зрівноважують машину вже 400 метрів над англійською територією. А тоді — тоді вже є промінець надії на спасіння: колишеться літак та прямує до берегів Канаду Ля Манш, відстрілюючись скорострілами проти натискаючих йовецьких літаків ворога. Але й вони чомусь не стріляють — що сталося? Бракло стрільва! Пощастило!

Щасливо долетів літак до летовища. Летуни кинулись до машини й витягли знеможених героїв, стискаючи їх палко й розпитуючи про те, як сталося оте ненадійне чудо — спасіння.

І схилили голови перед оцим безприкладним виявом героїства, лицарства й безмежної дружби в обличчі смерті, в обличчі ворога. З рішучою постановою: Коли такє станеться з ними — підуть їхніми слідами!

Схилиємо голови й ми. Але й ідімо їхніми слідами. Кожної днини, в кожній хвилині.

Пам'ятаючи: Тією безмежною, кровною національною спільнотою в обличчі ворога — сильна й непереможна німецька нація!

П. С.—ий.

П. С. „Німці у Львові!“...

Як же дійшло до тієї ненадійної появи німецьких пробоевих панцирних відділів на західних окраїнах і вулицях Львова?

Згідно з великим стратегічним пляном німецького Генерального Штабу, створено для переведення воєнної кампанії в Польщі, дві оперативні армійські групи: Північну й Південну. Ми зацікавимося рухом Південної Групи, вірніше армією генерала-полковника Ліста, що оперувала на самому правому, південному крилі цілої німецької протипольської армії.

»Армійська Група Південь« мала завдання вдарити середуючою армією генерала-полковника фон Райхенава з району довкруги Кройцбурга в північно-східному напрямку на Вислу. Для заслони правого крила тієї армії, мала саме армія генерала-полковника Ліста йти з Горішнього Шлеська й північного хребта Західного Бескиду в східному напрямку. Її завданням було зв'язати польські збройні сили, що були розташовані в цьому районі, згодом оточити їх частинами, що вривалися з півдня на північ зі Словаччини, щоб, коли це буде можливе, відрізати їм відворот на схід.

Виконуючи це завдання, частини тієї армії вже 1. вересня, тобто в першому дні за-

початкування воєнних операцій, виходять на лінію Новий Торг — Суха. В другому дні війни форсують Яблонківський промік, 6. вересня займають Новий Санч та переходять Дунаєць. Наступ іде безстримно далі. І вже 7. вересня частини німецьких гірських дивізій, маючи в своїх руках Краків, що був зайнятий попереднього дня, прямують на схід від Горлиць і Тарнова на Вислоку. Червоного дня займають Ряшів — тобто продовж тижня майже ціла територія Західної Галичини захоплена німецькими військами.

Такого ненадійно сильною й блискавично швидкого натиску німецької армії, що оперує в більшості моторизованими й панцирними частинами, не може стримати й втримати польська, т. зв. південно-західна армія, що була призначена і для оборони відомого нам ЦЮП-у (Центральної Промислової Округи) і для безпеки польських армій, що оперували, вірніше мали оперувати в центрі польського протинімецького фронту. І в безладі хлинула на схід.

Захопивши західно-галицькі терени, німецька армія підходить до ріки, що її вважалось досі межею між двома частинами Галичини. В десятому дні війни, тобто 10. вересня, німецькі війська форсують біля Сянока, Радимна й Ярослава — Сян, і вступають на сутоукраїнську, національну територію. Сильним натиском і швидкими рухами йдуть далі на схід.

Маневруючи окрилюючими ударами, не вважають на те, що біля Перемишля розгортається бій, що триватиме довше. Не вважають на те, що лишають за собою сильну ворожу оперативну групу, заздалегідь підготовану до оборони вузол природних і штучних укріплень колишньої перемиської твердині, що біля її фортив лягло підчас перших місяців світової війни стільки вояків обох воюючих тоді на східньому фронті армій. Львівною, що тут і там лише землю вузькими, але довгими язиками розпаленого пливкого живла, наче промощуючи шлях черговій великій масі безпощадно змитаючого всіх і все заліву — втискаються в розхитаний і порваний на шматки ворожий фронт, та займають одну за одною місцевість. Таким язиком — випадом захоплюють Самбір.

Звідсіля саме й починається те, що вже на другий день по сформуванні німецькими військами Сяну, тієї оборонної лінії, що на ній сподівалися втримати німецький розгін польські штабовці, підготовлюючи й плануючи на дальшу мету дефензивну кампанію в Східній Галичині, безпосередньо пережив Львів, як 12. вересня в 15. год. 30. хвилин його тривожливо надслухуючими вилицями й завулками пролунала оця дивуюча, незабутня вістка:
„Німці у Львові!“
Як це сталося?

(Дальше буде)

*) Гл. »Кр. В.« ч. 91.

що всі національ-
їні шко-
офесіону
їхні про-
вимо-
гост-л-
мус-ль
ансь-ум
ич-лму,
тнів код-
со бливо
настав
бі го-
держав
осподар-
венти бал-
це у но-
ати за
робом
й гаран-
одною
поро-
ке зна-
заїнте-
Балкани
всєїкій
підхо-
визаної
не як
вої ви-
причин
на те
їяти, ма-
ого ру-
та
о-
9-й по-
ерішній
у упра-
стало
відноси-
їх цілях
прийшла
едливих
Румунії.
порозу-
дний під-
створи-
ни Ев-
зовищ-
місце у
кне.
ІННЯ
курси:
осві-
ствах.
ді-
пере-
живна
укра-
х.
сту-
лення
відві-
КІВ

1940 22 вересня